

LØTEN KOMMUNE
Postboks 113
2341 LØTEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rannveig Helgesen, 62 55 11 75

Tillatelse til skadefelling av en bjørn i deler av Løten, Stange, Våler og Elverum kommuner

Vi viser til telefonsamtaler med Løten og Vang beitelag v/Hans Skårholen kl. 19:17 og kl 21:01 den 14. juni 2022 og til epost fra Løten og Vang beitelag av 15. juni 2022, med søknad om skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Løten, Stange, Våler og Elverum kommuner.

Statsforvalteren ga muntlig tillatelse til skadefelling av en bjørn i deler av Løten, Stange, Våler og Elverum kommuner gjeldende fra kl. 23:00 samme kveld den 14.06.

Bakgrunn

Det ble tatt bilde av en bjørn på viltkamera ved Skallberget sør for Rokosjøen tidlig på kvelden den 14.06. Senere på kvelden ble det gjenfunnet ei død søye og et skadd lam, dette ble avlivet. Statens naturoppsyn varslet ca. kl. 23:00 om at de to skadetilfellene var vurdert som «dokumentert og antatt sikker bjørn». Skadefellingsforsøket ble igangsatt umiddelbart etterpå, og skadegjører ble felt kl. 00:37.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav bog 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 3 årlige ynglinger av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltneemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8.

Rovviltnemnda for region 5 har for 2022/23 vedtatt en betinget skadefellingskvote på inntil 5 brunbjørner. Søknader om skadefelling behandles av Statsforvalteren innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda jf. rovviltforskriften § 9.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Statsforvalterens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge, det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste oppdaterte rapporter fra bestandsovervåkingen av bjørn på nettsiden til Rovdata.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. § 10. Statsforvalteren viser til forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark sin inndeling av regionen i to forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet hvor skaden nå har skjedd ligger i grønt område der beitedyr har prioritet. Med hensyn til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Statsforvalteren karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde. Ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

Når det gjelder rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstavene b og c, er det så langt et begrenset skadeomfang. Statens naturoppsyn har påvist ei søye og ett lam tatt av bjørn i området på kvelden den 14.06. I det aktuelle området hvor bjørnen ble observert, har beitelaget oppgitt at det slippes i underkant av 200 sau og lam på utmarksbeite, det slippes også et betydelig antall dyr på beite i resten av beiteområdet og i tilgrensende beiteområder. Skadepotensialet er derfor stort dersom bjørnen fortsetter å ha tilhold her.

Statsforvalteren anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Tiltak som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom, som for eksempel å sanke dyr ned fra utmarksbeite/ holde dyr tilbake fra utmarksbeite/ sanke dyr inn i nattkve, kan være effektive tiltak for å hindre skade. Dette er samtidig inngripende tiltak som er krevende å gjennomføre både

praktisk og økonomisk. Området hvor bjørnen oppholder seg er innenfor beiteprioritert område, og det går et stort antall sau på utmarksbeite i disse områdene og tilgrensende beiteområder. Statsforvalteren viser i den sammenheng til rovviltforliket hvor det fremgår at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i rovviltprioriterte områder, mens det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for uttak av rovvilt. Statsforvalteren har gitt Løten og Vang beitelag midler til ekstraordinært tilsyn for å få oversikt over skadesituasjonen, finne eventuelle døde/skadde dyr og forhindre nye skader. Dette tiltaket alene ansees likevel ikke å være tilstrekkelig skadeforebyggende.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, mener Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader var at det ble iverksatt fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det ble gitt skadefellingstillatelse på én brunbjørn i dette området. Siden skadegjører ble felt kort tid etter at skadefellingstillatelsen ble gitt, settes det en begrenset fellingsperiode og en begrenset økonomisk ramme i vilkårene nedenfor.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor området, gir Statsforvalteren tillatelse til skadefelling på en – 1 – brunbjørn innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Løten kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Løten, Elverum og Våler kommuner sør for rv. 25 og vest for Glomma, og Stange kommune øst for rv. 24 ned til Malungen, derfra i en rett linje til Storgryttjønna og kommunegrensa videre østover til grensa mot Våler.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 -bjørn i tidsrommet tidsrommet **14.06.2022 kl. 23:00 til 15.06.2022 kl. 12:00.**
3. Skadefellingsforsøket skal rettes mot skadevoldende individ. Innsatsen bør styres mot der tapene sist har skjedd, og der de eventuelt utvikler seg videre. Binne med unger er unntatt fra fellingstillatelsen.
4. Øyer kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Statsforvalteren krever at det kun er personer oppført på liste oversendt Statsforvalteren som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Statsforvalteren ha skriftlig beskjed om dette. Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
5. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 30 000**. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. f, forskriften §9 gis det i tillegg tilsagn om **inntil kr 5 000** til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket

(kjøring, bompenger etc., ikke lønn). Rammene er absolutte. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

6. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes ble det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering.

Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalter om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk. Dersom rapporteringen over ressursbruk i Miljøvedtaksregisteret er fyllestgjørende er det ikke behov for egen rapportering til Statsforvalteren om ressursbruk.

7. Bjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Statsforvalteren.
8. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, SNO eller politiet krever dette.
9. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
10. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren og politiet. Dersom bjørn påskytes uten felling/skadeskytes, avgjør Statsforvalteren hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
11. Fellingslaget skal melde tilbake til Statsforvalteren minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med bjørn, skal Statsforvalteren varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.30) kan Statsforvalteren kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
12. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
13. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Rannveig Helgesen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fellingsleder i Løten
Statens naturoppsyn
Mattilsynet
Politiet

LØTEN OG VANG	c/o Ingeborg M. Hoelstad Hellem Bjørtomten	2324	VANG PÅ
BEITELAG SA	nedre Kallerudvegen 144		HEDMARKEN
VÅLER KOMMUNE	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
STANGE KOMMUNE	Postboks 214	2336	STANGE
ELVERUM KOMMUNE	Postboks 403	2418	ELVERUM